

Gazet'a esc de 2 ori: Mercurca si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri cesterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

GAZET'A

TRANSILVANIEI.

Brasiovu 28/16 Apr.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Trasuri de caracteru nationalu ungurescu.

Scriitorii europeni mai vechi si mai noi, precum istorici, statistici, calatori s6u asi6 numiti turisti, corespondinti de ai diarielor politice si nepolitice s'au incefc6tu adesea a descrie caracterele mai multoru natiuni si pop6ra nu numai europene, ci si din alte parti ale lumii. Multi au cercatu a delinia cum amu dice si caracterele pop6raloru locuitor6 in Ungaria si in Transilvania; cei mai multi inse din aoei scriitori detera lumii pe bani scumpi in locu de liniamente genuine, adeverate, mai totu nesce caricaturi, 6ra mai anumitu despre poporulu romanescu au scrisu s6u cu o ura preconceptuata, sbcuta cum amu dice dela inemicii lor, s6u cu o usioratate de nisce comedianti; cei mai multi inse au luat informatiunile lor aici pe locu din graiulu s6u condeiu lu unora dintre compatriotii nostrii, carii pe de alta parte isi inaltia pe poporulu lor pana la alu treilea ceru. Ecsemplu invederatu se ne fia in ac6sta privintia intr6 altele multe cartea titulata:

Siebenb6rgen und die 6sterreichische Regierung in den letzten vier Jahren. Leipzig. F. A. Brockhaus 1865.

dictata de catra cativa boieri in condeiu lu redactorulu dela „Debatte“; — 6ra din aceeasi mai anumitu Capetele VI si VII, in care se scrie mai multu si mai cu patima despre romani.

Intr'aceea ecopulu nostru pentru acum nu este de a ne ocupa cu critic'a susu citatei carti, pe care o pastramu pentru altadata, ci elu este eu totulu altulu.

Mai nainte de caderea sistemii numite alu Schmerling venise in Transilvania pe la 1863 turistulu englesu Carolu Boner, carele petrec6 aici cateva luni in mai multe parti ale tierii si se amestec6 in diferite clase ale societatii transilvane, se intielege inse de sine, oa elu convers6 mai multu cu boieri mari unguri si cu patricii de ai sasiloru, dintre oarii unii nu numai ca pricepea si limb'a lui, ci totuodatu lu si ospet6 dupa vechea datina, precum se si cuvine a ospeta pe strainu in tier'a si la casa ta (precum mai tienu d6tin'a si boierii moldavo-romanesci). C6 se fia priimitu pe dn. C. Boner si vreunu romanu la casa si m6s'a propria, nu ne aducemu aminte.

Reintorcunduse Boner in patri'a sa publica in limb'a propria o carte titulata: Transilvania, produptele si pop6rale sale. Londonu 1865. Diarele germane din Transilvania, 6ra mai alesu „Kronst. Ztg.“ isi luara ostent6l'a de a reproduce in foilet6nele lor mai multe parti din cartea lui Boner. Nu soiu inse cum e treb'a, cumca unele redactiuni unguresci sunt t6rte disgustate de cartea lui Boner, 6ra ac6sta nu pentru ca d6ra cela scrisu cu destulu despretiu despre romani, ci paremi-se pentru aceea, ca Boner nici decum nu afl6 de scrisu si laudatu t6te acelea cate'i dict6 unii si altii in condeiu lu Clusiu si pe aitea, ci elu pre catu ii stete prin potintia ferinduse de a cad6 in curse amagit6re si a se blama precum se blamara multi alti turisti mai nainte de elu, isi lu6 timpu si cercet6 lucrurile mai deaprop6, pana ce afl6 si elu ca: Nu este auru totu ce straluce.

Cartea lui Boner cuprinde unele invatiaturi folosit6re toturoru locuitoriloru acesteii tieri, 6ra altele sunt speciale destinate pentru unulu seu altulu dintre pop6rale conlocuitor6. Din mai multe pericope cate ni s'a intemplat6 c6 se citimu si noi din desu numitulu scriitoru ne interesara unele cu privire nu numai la situ-

tiunea de facia, ci si la viitoru. Asi6 de eos. in partea unde Boner vorbesce despre iscusitele intrige ale Clusianiloru si ale Sibieniloru, s6u d6ca mai vrei, ale unguriloru ale sasiloru in causa caliloru ferate, ne pasiesce urmat6rea trasura de caracteru: Ungurii era atatu de fermecati pentru lini'a clusiana, in catu ei isi reculesera t6te poterile spre a o aduce la indeplinire. Unu pasu decisiv ar fi fostu, c6 hot6ritia ce era pe aci se 6sa in fav6rea liniiei sibiene (1863), se fia traganata, ceea ce se si puse in lucrare. Adeveratu ca energi'a si activitatea maghiariloru in cestiuni nationale si politice abi6 isi mai are parechea sa. Maghiarulu are si aceea ce se numesce „taria vointiei“ intr'unu gradu eminentu. In casulu de facia o asemenea inriurintia se simte. Deci t6ta treb'a (calii ferate) fu delaturata.“

Ci acum c6 compatrioti si concetateni, oarii nu cun6scemu pe compatriotii nostrii numai de cateva luni, ci ii cun6scemu din pruncia pana la batrenetia, din comunicatiunea de t6te dilele, avemu a reflecta si noi cate ceva la observatiunile facute de dn. Boner. Este adeveratu, ca ungurii desv6lta o mare taria de vointia; ac6sta inse este numai relativa, in catu adica alte pop6ra conlocuitor6 — afara de sasi — nu desv6lta nici unu felu de taria vointiei, ba cei mai multi nici pana astadi nu pricepu intru nimicu ce ins6mna: Voiesce si vei pot6. Multi 6rasi sunt cu totulu fatalisti intocma c6 mohamedanii, d6ca nu si mai reu; 6ra altii n'au avutu niciodata vointia propria nici chiaru in cerculu familiei lor, si 6rasi unii sunt strabatuti intru t6ta fiintia lor de unu simtiu atatu de servilu mostenitu dela parinti, in catu nici pana astadi nu indrasnescu a porta capulu dreptu. Nu vorbimu aici despre sat6nulu celu impilatu si despoietu, pentruca de acesta nu ne-amu prea mira d6ca l'amu vedea si astadi scotiendu caciul'a pe distantia de o puscatura candu se apropie de casa cutarui domnu mare, ci noi intielegemu aici cu totulu alti 6meni servili trecuti prin sc6la si prin lume. Din contra d6ca dn. Boner siar fi luat6 ostent6nel'a de a trage din punctu-de-plecare alu vointiei tari o paralela mai acurata de eos. intre boierimea fruntasia ungureca (cu care densulu av6 a face mai multu) si intre aristocratia englesu, franc6scu, intre patricienii staturiloru americane dela nordu si chiaru intre o parte mare a boierimii prusiane si rusesoi, ar fi trebuitu se se convinga usioru, ca taria vointiei unguresci la noi unu casu nu se p6te mesura cu acea vointia de feru si de bronzu, carea este fundamentulu si totu odata pilastrulu celu mai tare alu aceloru staturi si natiuni, cum si o fantana nedescata a gloriei lor. Br. Nic. Veselényi in cartea sa titulata Balit6letek intre alte mustrari pentru neajunse si scaderi ale boieriloru unguresci le plenesce in facia si poltronaria (gy6vas6g, Feigheit), dicundule, ca ei intru atata s'au desvatiatu de portarea armelor, in catu unii numai vedindu pusca si sabia le vine se se ascunda in cate o gaura (borta) de si6reci. De atunci, (adica dela au. 1830 si pana la 1848 si chiaru pana astadi) o parte mare a tinerimii nobile rasinata prin asprele mustrari ale lui N. Veselényi si ale celoru de o parere cu elu s'a deprinsu mereu in arme; 6ra apoi sciutu este, ca taria vointiei prin nimicu nu se dest6pta si ageresce mai multu decatu prin eesercitiu seriosu in arme. Prin acestu midilocu generatiunile mai dinc6ce au castigatu ce e dreptu taria vointiei in gradu mai mare decatu acelea pop6ra si acelea clase, caroru portarea armelor ne cum se le fia fostu impusa, dara le-a fostu tocma si oprita prin legi. Aici imi aducu aminte de unele sentintie ale generalulu rusescu

Hasford, care'mi dise intr'o di: Rusii inca nu sunt belicosi (viteji) dela natura; ci d6ca nu sunt, fi fa o emu c6 se fia, pentruca portarea de arme nu este poesia, ci ea este prosa.

Cu t6te acestea inse taria vointiei unguresci se desfasiaura si manifesta inca si pana in diu'a de astadi mai multu numai pe terenulu negativu, pe „nem akarom“, intocma c6 nainte de batalie dela Varna, Nicopolis, Mohaciu etc. si intocma dupa program'a lui Nic. Veselényi impartasita mai deunadi atatu de frumosu si de adeveratu in „Korunk“ prin condeiu lu Lad. K6v6ri redactorulu acelei foi politice, adica, a nu voi nimicu ce voiesce regimulu, fia bunu fia reu, a denega ajutoriulu la orice intreprindere folosit6re indata ce nu este propusa de unguri, a trage in prepusu negru orice luorari si fapte ale altora.

Mai in scurtu: vointia unguriloru este tare din causa mai alesu, ca acelora cu carii au a face densii mai deaprop6, le lipsesce orice vointia si orice disciplina politica.

De altmintea dn. Boner inca recun6sca acea portare cerbic6sa de „nem akarom“ a unguriloru — de si cu alti termini — in Capu II titlatu „taria si slabitiunea.“ In acelasi auctorulu ne spune, cum ungurii au datin'a de a intrebuintia cum amu dice tactic'a femeiloru, adica a cauta casuri singuratece si cate alte impregiurari de colo pana colo, pentruc6 se adever6ca cu acelea, ca legile sunt rele, oa administratiunea este rea, ca loru li se face nedreptate strigat6re la ceriu etc.*). Asemenea portare in vi6ti'a familiara produce c6rta, ura, resbunare, veninu, m6rte. Tocma si cele mai de frunte acusatii ale unguriloru ridicat6 asupra regimulu austriacu, dice Boner, au fostu totu numai apucaturi femeiesci. Ei sci6 de eos, ca cu ocaziunea alegeriloru in t6ta Europ'a se intempla coruptiuni, ba imi marturisira ei insii, ca ungurii nu'si facu nici o mustrare de cugetu, nici unu scrupulu, candu mituescu si pe alegatori, si pe judecatori, si pe orioare functionariu; 6ra unulu imi spuse pre largu, cum ei, ungurii, in an. 1863 silinduse din t6te poterile a castiga in dieta majoritatea pe partea lor, nu'si pregetara a ospeta pe romani in t6te dilele cu vinarsu, invatiandu'i mereu cum se respice numele candidatiloru; cu t6te acestea candu la diu'a alegerii acei hebeuci de romani uitasera (??) numele candidatulu. Asi6, ungurii nu vedu nici unu felu de scandalu si nici o nedreptate in mituirile pe care le facu ei, 6ra d6ca regimulu inca si ar-cerea noroculu cu mit'a, in acestu casu ungurii iar imputao de cea mai mare orima.

Ungurii au multe insusiri eminente, inse temperamentulu lor celu greoiu, cerbic'a si natura loru dedata totu numai a porunci la altii, instraina pre multi de catra densii. Ungurii sunt 6meni de aceia, despre carii se dice, „oa ei insii sunt cei mai mari inemici ai sei.“

Scaderile unguriloru nu se potu cun6sca numai c6 in fuga. D6ca eu, dice Boner, asi6 fi petrecutu mai pucinu intre densii, p6te fi ca aceleasi scaderi mi-ar6 fi scapatu si mie din vedere, pentruca ve marturisescu, cumca eu inca vedeam lucrurile asi6, precum mi le spusera ungurii. Intru adeveru, ca ungurii sci6 se atraga pe strainu si se lu castige in partea lor apelandu la simtiementulu omenescu cu ajutoriulu unei retorice atatu de naturale, incatu nu mai esti in stare de a te apara; 6ra candu anume unu englesu aude din gurile lor, cate

*). Gazet'a aristocratica „Kolozy. K6zl6ny“ e o mare nai6stra in ac6sta privintia. Ea tocma si acum inaltia pana la ceru legile si administratiunea veche ungureca si trantesce in balta totu ce este austriacu (K. K6zl. Nr. 43 articulu conducatoru).

rele au suferitu ei pentru patria, libertate si regimu constitutionalu, atunci inim'a celuia bate mai tare, elu este orbitu, miscatu, rapitu si prinsu in cursa*). Déca din contra cineva 'i asculta in linisce, déca 'si e timpu si ostenéla de a cumpani si a compara starea lucrurilor, atunci afla ca tréb'a nici decum nu prea sta asié precum o arata ungerii. Atunci si englesulu descopere, ca vin'a reloru si a nevoiloru nici decum nu o pórtá numelu regimulu, ci si ungerii. De aceea strainii carii magulescu desiertatiunea ungeriloru si ii intarescu in ratacirile lor, le facu unu mare reu cu acésta.

Portarea ungeriloru in viéti'a politica este fórte multu diferitóre de cea din viéti'a sociala. In viéti'a sociala ei se seiu face placati, in politica le lipsesce orice cumpetu (moderatiune), pentruca ei cá contrari politioi se facu despoti, ér' respektarea de sinesi (Selbstachtung) si mandri'a nationala se pface in desiertatiune (vanitate, Eitelkeit); in acésta pusetiune ei au degeneratu cu totulu intocma cá si unele plante, care stramutate dela loculu loru isi schimba caracterulu.

Intru altele aceia carii potu citi cartea lui Boner intréga, citéscuo, ca nu le va paré reu; éra alti carii cunoscu limb'a germana se potu folosi de foiletónele susu citatei foi „Kronst. Ztg.“ din a. c. — B.

Brasiovu 26 Aprile. Provocati publicamur armatóriele: „Domnule Redactoru! Ve rogu se binevoiti a publica in stimabilulu diurnalu ce dirigitu armatoriulu articulu cá respunsu la pamfletulu anonim, ce es' in „Telegrafulu Romanu“ Nr. 28, intocmai dupa cum l'amu tramisu si D. Redactoru alu „Telegr.“. — Primiti, Domnule, inredintiarea deosebitei stime si consideratiuni ce ve conservesu. Diamandi I. Manole, negutiatoriu.

„Domnule Redactoru!

„In stimabilulu Dv. diurnalu (Telegr. R.) Nr. 28 — amu vediutu cu durere unu articulu pulbicatu de unu necunosutu, care tractésa in privinti'a constituirii parochiale din orasiulu nostru si adeca din suburbu Scheiu. Acestu articulu fiindu plinu de neadeveruri, apoi vine intr'unu modu indirectu pana a arunca columnii pe intregu corpulu comercialu.

Nu e scopulu meu D. Red. a intra in polemica cu acelu necunosutu, care are pretensiunea asi da aeru liberalismului si culturii, si care apoi spre derideria publiculu cetitoriu spre asi sustiené si argumenta calumniile sale face comparatia intre relatiile nóstre comune cu imperiulu lui Iuliu Cesare, Brutus, Patricii etc. etc. Scopulu pentru care m'amu decisu a respunde D. Red. este acela ca nu voi, cá opiniunea publica se fia dusa in eróre prin asemenea pamfletu plinu de neadeveruri scrise nu de romanu brasioveanu, ca-ci nu potu admite se fia acela concetatianulu nostru, ci de siguru vreunu veneticu reuvoitoriu, care avú cutesantia si nerusiuarea a pretinde de a fi omu liberalu fara se aiba macaru bunulu simtiu a intielege, ca ori ce omu liberalu si onestu vorbesce si isi sustiene ideele si principiile sale la lumin'a sórelui, earu nu se ascunde la intuneculu; si prin articule neabscrise vine de calumnésa pe unu corpulu intregu de ómeni betrani onorabili asemenandui si comparandui in teoriile sale seci cu cei din casta de ómeni corupti ai imperiulu romanu etc.

Noi romanii brasioveni, care de unu timpu indelungatu amu traitu unii cu alti in unire, fratie si dragoste fara exceptie de costume, fia francesu, turcescu séu romanescu si neamu administratu afacerile si averile nóstre comune dupa acelu sistemulu vechiu, pe care acelu anonimulu ilu iea in derisu intr'unu modu asia incatu se blamása si desminte elu insusi, pentru ca maretiulu palatu alu museloru si alte edificii formate partea cea mai mare numai cu banii negutiatoriloru imbracati in haine franciosesi si romanesci si parte din bun'a loru administratie a fonduriloru nóstre si tóte dupa sistemulu vechiu sunt si remanu ornamente, care vorbescu prin sine calumniatorulu si care facu onóre intregii nóstre natiuni si sunt admirate de orice romanu. — Nu potu dar' avé locu comparatiunile si calumniile citate de acelu ano-

nimu între comerciantii nostri si aceea suita alui Cesare si cu acei venetici Sebesieni de tagma anonimulu calumniatoru.

Nu dóra D. Red., ca progresandu noi brasioveni cu sistema, cum eram constituiti pana acuma, am voitu vreunulu din noi a nu ne reforma dupa legea sinodala din 1864, ca-ci acésta o desminte érasu veritáta; — noi amu fostu cari am cerutu singuri dela Ecs. S'a metropolitulu spre a ne constitui dupa formele sinodale inainte chiaru de ce s'a tramisu circulariile de organizare; — dara din nenorocire s'au straplantatu in muntii nostri nesce burueni, rele venetice, care nu potu cresce si prinde radecini in aerulu curatu alu frumosiloru nostri muntii, si ne putendu ajunge dupa dorintiele loru de a stapini ei singuri pe ceilalti, au impededatu ei insisi organizarea ceruta de noi, dela Ecs. S'a. — O asemenea buruiana e si acelu anonimulu, care spre a ajunge la ascunsele dorintie vine a arunca discordia între fii mama citandu esemple, care de care mai tocate, care póte voru fi esistatu in alte secle la Brasiovu, ér' nu in timpululu presentu, dicundu, ca romanulu negutiatoru imbracatu in costumulu nationalu privesce pe romanu comeroiantu cu portu francesu, nemtiescu etc. de grecu si Ddieu mai scie de ce, ba pana intru atatu e de orbitu acelu anonimulu in catu uita, ca profesia si costumulu nu soimba limb'a si nationalitatea nimurui, cea mai mare dovada, ca între noi romanii brasioveni n'au esistatu nici odata acele teorii scalciate de separatismu prin costume si mai pucinu casta de aristocratia este, ca noi chiaru dupa sistem'a vechia avemu in midiululu nostru la administrati'a comuneloru nóstre averi romanu onorabili imbracati in haine franciosesi si aceste credu, ca vorbescu destulu de chiaru in contra sistemulu despoticu, de care ne incriminása anonimulu pamfletaru. — Ca-ci oare din romanii brasioveni nu venerésa, candu vedu in palatulu museloru portretulu repositulu L a c e a in costumulu romanescu asiadiatu de negutiatoru cu haine franciosesi, si care nu varsa o lacrima aducundusi aminte de nobletia sufletulu acestu romanu ce avú pentru fundarea si sustienerea scóleloru. — Se afle inse publiculu cetitoru, ce voiescu acei anonimi. — Dloru imbracati in mant'a liberalismului voru a se servi de a influentia alegerile cu acei cetatieni muncitori, cum ii numesce anonimulu, care pórtá frangia la spina; si care sunt unelte de intrebuintiatu intr'unu modu fórte usioru, o scie si o intielege ori ce omu cu bunu simtiu, cu acestia voru Dloru se formédie la Brasiovu acea dorita si mentionata republica (nu in sensu politicu ci numai economicu) in a careia capu apoi se se asiede acei anonimi Brutii a la Neroni cá apoi scurtu timpu sesi realisésa nu numai dorintia de a esterminá in pustie pe betranii nostri Venerabili, carora le datorimulu totu ce avemu, dar' chiaru e posibilu, ca in scurtu timpu acei Brutii ne potu transforma averea si edificiiurle nóstre nationale in ruine, pe oare apoi generatiunea viitóre se planga cu durere, precum plansera parintii nostri la mostenirea trecuta, ce priimira din administrarea acelor cetatieni muncitori, cum ii numesce anonimulu si cu Brutii loru in frunte! Ca-ci ce voru Dloru preatinsii liberali si acuma mai multu séu mai pucinu, decatu a face pe comunisti, l u a n d u n e administrarea averiloru sub libera loru manipulare. — Afle inse ori ce romanu, ca marulu acela de discordia aruncatu între noi de atatea si atatea ori — si care nu au facutu nici unu efectu, nu va face nici acum — ca-ci noi uniti in cugete departe de a nu respecta pe toti onorabili si bine meritatii barbati **independenti** ai natiunii nóstre, carora datorimulu totu ce avemu, — ii vomu sustiené dar', cá pe nesce ornamente vrednice de imitatiu si de respectu cá se ne servéscu de modelu in conduit'a nóstra pe viitoru; ér' moto nostru va fi: Ómeni onorabili, independenti la administrarea averii comune! — Spre liniscea nóstra fratiéscu vomu cauta cu tóta seriositatea a straplanta dintre noi acele burueni rele si reutatóse si ale tramite la destinat'a loru. In fine, cine nu scie adi? — Soiu si copii, ca suptu frumós'a manta a liberalismului pfaceutu sunt ascunse cele mai despotice curse, de care noi brasiovenii ne vomu feri.

Diamandi I. Manole, negutiatoru.

*) Essemplu viu este si in o parte din cuventarile dietale in Pest'a, care cu stralucitele loru sofisme aplicate fórte bine sunt in stare se'ti scótiá din minte pe mai multe mii de ómeni de altumintea intiepleti. —

Clusiu 19 Aprile n. Unu advocatu din Pest'a anume Ge. Králowánszky (slavacu de

natiune) lasá partea cea mai mare a frumósei sale averi prin testamentu pentru institute curatu maghiare, éra anume diece mii fior. v. a. ii testá pentru scopulu de a impededá emigrarea secuiloru din Ardélu in Moldavo-Romani'a. Se prea intielege ca acésta fapta a repos. advocatu a produsu o intiparire fórte placuta la natiunea maghiaro-secuiesca; éra in „Kol. Közl.“ (vedi Nr. 45, 46, 47) se publica articuli inflacurati in favórea secuiloru; anume Redactorulu provóca din nou pe natiunea maghiara si pe diet'a Ungariei, cá se faca orice va sci, se mai adauge la cele 10 mii inca de 100 ori atata (adica 1 milionu), se cumpere afara din secuime mosii intinse, pe care se colonisese din secui, ér' in tierile romanesci se nu'i mai su fere a esi*). De alta parte br. Blasius Orbán intr'unu ciclu de articuli arata, in ce mesura se imultiescu secuui, adica in 30 séu 40 ani numerulu loru se indoiescu, ér' anume in Ciucu (Csik) in 147 ani locuitorii au crescutu de optu ori pe cati au fostu. De altumintea scrierea dlui Orbán e nepustu de laudarósa.

De scirile acestea trebue se se bucure si politiele orasieloru moldavo-romanesci, caroru nu se póte crede cata tréba le dau secuui emigrati; éra anume in Bucuresci au ajuusu, incatu se batu ei între sinesi cumplitu, éra mai de curendu totu in acea oapitala au si omoritu pe doi connatiionali de ai loru in modu fiorosu (vedi „Romanulu“ si alte diarie de acolo). —

Manipularea cartii fonduarie in comitatulu Zarandu.

Cam in vér'a trecuta ni sosira in acestu comitatu 30 de individi spre a compune cartea fonduarie a acestu comitatu. Acesti domni afara de 3 séu 4 insi din acelu corpulu **nu sciu nici unu cuventu romanescu**; densii nu sunt in stare neci pane séu apa a cere dela romanu déca nu voru avé talmaciu, cuatata mai pucinu pota pricepe starea lucrulu, candu se ivesce vreo certa intra ómeni pentru schitiarea parceleloru, séu ori si ce alta neinvoire între fostii iobagi si domni terestrali. Domnii conducatori au si midlocitu in unele locuri de li s'a datu din partea si pe contu comunei respective si cate unu talmaciu dintra soldatii licentiatii (Urtauberi) carii talmaciu sciindu ca pana in limba maghiara se numesce kenyér, si apa viz: — domnii loru sciindu érasu atata din cea romana — se vedi apoi amestecarea limbeloru . . . si acuratu confusie séu conducere voiam se diu a operateloru fonduarie.

Mai incolo unii dintr'a cei domni conducatori, esaltati si imbatati de . . . visurile truffei maghiare cu acaroru penne voiescu a se inbraca cá odinóra corbulu intr'a paunului, pentruca afara de 2—3, toti sunt slavaci, croati, jidovi si Domuidieu mai soie ca ce, — nu se rusinara oficiose a provoca pre judeciulu cercuale din Halmagiú o á acelasi judeciu se impuna (?) notariloru sei subordinati, cá aceia notari se nu se mai foloséscu in viitoru in afacerile comunali de limb'a romana, ci singuru si eschisivu numai de cea legitima, recunoscuta si diplomatic'a maghiara (brrr! fr! n'a unio!)

Acestea anca tóte ar' mai trecu pe de o latu si alta, dar' domnialoru cá se póta mai comodu forma cluburi unde apoi cu óre cati biztosi contesci in frunte se si póta versa veninulu loru celu batjocuritoriu asupra tuturor romaniloru, carii nu consimtu cu principiulu loru de suprematie maghiara — se inquantirara de prin satele din giuru in opidulu Halmagiú cu pretiuri de quartiru catu de mari, sciindu, ca acelea nu se solvescu din buzunarulu dnialoru — ci dintr'a comuneloru respective; asemenea si cu lemnele de focu, — apoi decumva din partea comuneloru la tempulu seu nu se potu administra competintiele domnialoru — se apuca si fora de neci o sfiála batu la judii comunali; — pana ce, daca domnii conducatori, séu daca nu domnialoru, baremu autoritatile politice respective ar lua in considerare instructiunea inaltei locotiintie in astaprivintia emanata: — atnccia de siguru nu numai mai multe eocessuri sar' fi incungiaratu, dar' si comunele ar fi mai usiu-

*) Sunt mai multi ani, de candu unu oficialu secuui pensionatu imi dicea in Clusiu: „Ce mai peatu ca domni nu dau afara pe acei romani trandavi din Campia (poshad mezóségi oláhok) si se aduca in loculu loru secuui.“ —

rate, de ore ce quartirulu si lemnele le au in natura si nu in relutu.

Se pôte dóara, ca de cumva nu ar simpatia unii dintre domnii amplotiati cu acesti individi, atuncea domnii lor de siguru nu ar sta se sara din piele afara, si neci tempulu celu mai multu nu l'ar petrece in beuturi: escesse si venaturi, ori au pasuri de arme si venatu ori nu, — ci ar' fini operatele loru fonduarie in 1/2 tempulu care 'lu petrecu in „dolce far niente“ prin Halmagiu, Baia de Crisiu, si Bradu, cu tóte ca in opidulu din urma domnii conducatori sunt dela ori si ce casa privata eschisi pentru portarea loru — si apoi finindusi dmnia lor operatele s'ale mai de graba neci comunele nu ar' suferi atata greutate si spesele.

Precumu neci o regula fara esceptie, asie si in acestu corpu, nu toti dnii conducatorii sunt de unu calibru, pentruca unii si fórté pucini dintra densii sunt cei mai solidi si morali barbati, carii singuri ne mai putendu suferi petulantiele onora consoci ai loru, — i au atatu in cateva escesse la tribunallu civile.

Ca aceste abusuri voru lua unu finitu, speramu numai atuncia, déca inclit'a autoritate comitatensa 'si va întóroe ochii si atentiunea sua si asupra manipularii cartii fonduare din acestu comitatu. — Dela Vosdociu 15/4 1866.

plugariulu C. G. C.

Dela diet'a din Pest'a.

Siedinti'a casei de diosu din 21 Apr.

Prengrigirea neci odata nu pôte se fia condamnabila, decatu numai inaintea celoru condamnabili pentru apucaturi sirete. Decursulu de pana acum alu casei de diosu si apuaturile ei facia cu total'a ignorare a natiunalitatiloru in expresiunile ambeloru adrese, cá cum complecsulu întregi Ungariei ar stá numai din natiunea maghiara, a sternitu cu dreptu cuventu o preingrigire in deputatii celorlalte natiunalitati si cu deosebire in deputatii natiunii romane, cá se se folosésca de tempuriu de ocaziunea de a incungiuára ignorarea dreptulu egalei indreptatiri natiunale din partea maioritatii dietei, inaintea carei numai ce e eschisivu maghiaru séu maghiaronu avú si pana acuma trecere si primire, si precum se vede 'si va tiéné naravulu cu cunoscut'a s'a tenacitate, de candu esista. Copiulu arsu odata se teme de ori-ce focu. Deputatii romani in indreptatiri'a loru solitudinea, cá nu cumva maghiarii se se indure a ignorá impar-tasirea natiunalitatiloru chiaru si la comisiunea proiectata pentru cestiunea natiunalitatiloru, dupa cum prescientiaseramu, in adeveru dederu in scrisu acum propunerea respectiva cá adausu la reportulu comisiunii delegate pentru formarea si organisarea comisiuniloru respective si a comisiunii' pentru cestiunea natiunalitatiloru.

Propunerea romaniloru

e in traducere de cuprinsulu urmatoriu:

„Considerandu, ca cas'a in prim'a s'a adresa a dechiaratu, cumca la crearea legiloru privitorie la natiunalitati va observá principiale dreptatii si ale fratietatii;

„Considerandu mai departe, ca natiunalitatile, cá totu atati factori esentiali si egali indreptatiti, sunt chiamate la egala conlucrare intru deslegarea acestei cestiunii, facemu propunerea:

„cá comisiunea esmitenda in privinti'a cestiunii natiunalitatiloru, amesuratu cu importan-ti'a causei, se se compuna cu respectare core-spondiatória a natiunalitatiloru tieriei si in propo-tiunea numerului loru.

Pest'a in 18 Apr. 1866.

Sigismundu Popoviciu, Florianu Varga, Petru Mihali, Antoniu Mocioni, Alecsandru Mocioni, Sigismundu Borlea, Georgiu Mocioni, Vincentiu Babesiu, Iosifu Hodosiu, Aureliu Maniu, Ioane Fauru, Sigismundu Popu, Aloisiu Vladu, Alecs. Romanu.

Nu se pôte descrie, ce sensatiune neplacuta maioritatii dietei produse acésta propunere ecuitabila, si pe care ar fi trebuitu se o primésca cas'a cu aplausu sgomotosu spre restabilirea increderei catra bun'a oredintia a maioritatii maghiare, déca nu intocma, celu pucinu cu apromisiune, ca se va lua privintia si nu se voru ignora natiunalitatile si la compunerea chiaru a cestiunei loru, cum se ignorara la compunerea celorlalte comisiuni. Dar' magna petis Phaëton! non est mortale, quod optas!

Asia le trebue natiunalitatiloru, déca sanc-tiunésa prin usu limb'a maghiara, vorbindu in dieta numai maghiarésce, cu tóte ca legile din 1848 inca nu sunt legi in totu obligatérie, ci voru fi numai dupa ce se voru revedé, déca si oum potu fi cá atari? Se fia vorbitu deputatii in limb'a natiunala, atunci negresitu, ca caus'a limbei ar fi fostu obiectulu primei urgentie. — Diu'a buna se vede de deminétia; si tocma de aceea noi aplaudamu multu vighitóri'a solitudinea a braviloru deputati romani, cari merita se le tramita comitentii fara amanare **adrese de aplaudari si incuviintiari**, cá se véda maioritatea dietei, ca romanii astépta cu incordare punerea in fapta a bucinateti indreptatiri egale natiunale, nu dupa conceptulu maghiaru, ci dupa pretensiunea vietii natiunale politice coegale, cu dreptu perfectu coegalu de limba romana si in dieta, or' casu pessimo re-habilitarea limbei latine; ca altufeliu, numai or-bitu nu vede, ca natiunalitatea nóstra e stinsa dupa form'a maghiara, — séu cum o mai dise-ramu, macelari'a dreptulu nostru natiunala politicu se afla in sinulu maioritatii dietei din Pest'a; cine nu crede, se pipaia cá Toma. —

Se vedemu decursulu desbateriloru.

Deák ueasteptandu, cá romanii se-si spriginésca propunerea, se si scóla cá unu leu si dechiaru: „Onorabil'a casa doresce cá cesti-unea natiunalitatiloru se se regulese prin o lege si mai antaiu vre a esmite din mediloculu ei o comisiune spre a pregati unu proiectu de lege. Acést'a nu e lucru specialu alu singuriteloru natiunalitati, ci se tiene de tiér'a intréga (ap-lausu) si noi representamu aci nu natiunile singurite, oi noi toti representamu intréga tiéra „magyar hon“ (asia e!). Constitutiunea (care? ceea ce nu se primesce de catra coróna fara revisiune?) nu da natiunalitatiloru singurite dreptulu de representatiune, ci numai civiloru tieriei, civii aceleiasi tieri, cari toti sunt mem-brii aceleiasi natiunii politice (ad.ér' maghiar'a?! R.) (aplausu). Déca dara ne consultamu des-pre cestiunile natiunalitatiloru problem'a nu e aceea, óá natiunalitatile se tractese intro olalta cá partite contrari opuse, ci cá representanti ai tieriei se se nisuésca, a face ordonatiuni in in-teresulu patriei (aplausu sgomotosu) si in pri-vingi'a acésta cu totii avemu asemenea obliga-minti si cu totii trebue se tienemu inaintea ochi-loru acelesi privintie, — ad. privintiele dreptatii, ecuitatii, fratietatii si cele ale binelui patriei nóstre (aplausu sgomotosu).

Aceste idei ne-au condusu la adres'a nóstra (facuta numai in numele maghiariloru! R.) a-cesse pareri ne voru conduce si de aci incolo (sic!), dar' libertatea alegerii trebue se se pa-strese nevatamata si increderea casei se nu cu-tese cineva a o legá (asia e!). Se presupune, ca cas'a in interesulu seu propriu (alu maior-itatii? Te credemu R.) si prin urmare va alege astufeliu de membrii, cari cá membrii deosebi-teloru natiunalitati cunoscu mai bine tóte ace-lese interese diferite, cari sunt demne de o mai mare privintia la lucrarea acelu proiectu de lege; e inse cu neputintia a vré se determinedi, cati membrii ar fi se se aléga din mediulocu uneia séu alteia natiunalitati (de ce nu se face chiaie, ca atunci sciu, ca ar fi o Ungari'a tare si mare? R.). Urm'a va alege, oumca nu m'am insielatu in presupunerea, ca cas'a la alegere nu va fi condusa neci de simtiemente dusmane neci de unilateralitate, dar' a tiermuri libertatea alegerii in astufeliu de modu eu tienu, ca nu e dreptu neci e ertatu si prin urmare nu primescu emendamentulu (aplause sgomotóse!).“

Dr. **Hodosiu** iea cuventulu si dice: Onorabila casa! Eu tienu cestiunea natiunali-tatiloru de cea mai importanta, de cea mai ar-diatória causa (nu ascultamu!) semnu de ecui-tabilitate! R.) atatu de urgenta, in catu trebue se o punemu intr'unu sieru cu cestiunea cause-loru comune, ma candu ar fi posibilu o asi or-doná chiaru si inainte de resolvirea cestiunii acesteia.

Precum la resolvirea cestiunii causeru co-mune tient'a de capetenia e aplanarea cu tronulu, asia la deslegarea cestiunii natiunalitati-loru aplanarea intre singuritele natiunalitati e tient'a cea de capetenia. Una cá si alta sunt asemené de importante in privinti'a tronul-lui, a patriei si a locuitoriloru ei. Eu cu-getu, ca pana candu cestiunea natiunalitatiloru nu se va regulá spre general'a multiamire a natiunalitatiloru locuitorie in tiér'a acést'a, pana atunci e cu totulu imposibila si general'a linistire a animeloru. Domniloru! Pana candu

limb'a unei natiuni posede prerogativ'a legala, ér' celelalte natiunalitati in privirea uzarii lim-beloru loru nu, chiaru prin neci o lege nu sunt asecurate, pana atunci nu pôte esistá o multiu-mire generala si o pace; si acést'a totusi ar fi fórté de doritu. Simtiulu natiunalitatii se des-vólta din ce in ce totu mai tare, ast'a se recu-noscú chiaru si in prim'a adresa. La noi ro-manii simtiulu acést'a e atatu de vechiu, pe catu de vechia ne e si viéti'a; ma e si mai ve-chiu decatu tempulu acél'a, in oare se dicea des-pre noi, ca „non tam pro vitae quam pro lin-guae incolumitate oertasse videbantur“ adeca: ca ne luptamu nu atatu pentru viéti'a, catu pen-tru securitatea limbei.

Nisuinti'a de a resolvi si regulá cestiunea natiunalitatiloru in tiér'a acést'a datésa mai ou deosebire dela an. 1848. Eu mi aducu aminte din an. 1849 de unele puncte cunosoute ale unui asia numitu Dragisiu privitorie la romanii (in muntii apusani, de unde numai esi cu vié-tia, cu tóte ca erá romanu renegatu. R.) Ace-stea puncte inse se propusera fórté tardiu. Eu sciu, ca diet'a dela 1861 denumise o comisiune regnicolara, care compuse unu elaboratu despre natiunalitati; sciu, ca onorabilulu colega dep. Colomanu Tisza facuse o propunere respectiva tocma candu se desfaou diet'a din 1861. Inse Domniloru! tóte acesteia elaborate, tóte ace-atea propuneri se facura numai in momentul de pre urma (manier'a testamentaria a maghiarului, spre a'si poté bate jocu de credulitatea since-ritatii. — R.).

Nu sciu, catu va durá diet'a acést'a, inse atat'a tempu socotescu, ca avemu, catu se po-temu resolvi cestiunea natiunalitatiloru. Inse Domniloru! aideti se o resolvimu cu totii, tóte partiele interesate in obiectulu acést'a; partita interesata inse e fiacare natiunalitate, partita interesata nu e numai o singura natiunalitate, ci tóte laolalta; se ne impartasimu dara cu tótele si intocma la prelucrarea unui operatu privi-toriu la natiunalitati, — cá totu atati factori in-teresati in caus'a acést'a.

Eu nu consideru natiunalitatile cá parti in-tregitóre ale natiunii politice, ci cá parti in-tregitóre ale tierii; si din punctulu acesta de ve-dere sciu, ca ou toti nesuimn a sustiené patri'a si libertatea ei. Dar' credeti-me, Domnii mei! ca déca privimu in giurune, tiéra in pusetiunea ei presenta, asia diundu, struncinata si ab-norma nu o potu tiéné de altuceva, deatu de o ruina, care totusi are o base fórté duratóre si tare. Pe basea acésta legala vremu a dádi o nóua patria, in care toti avemu locu, nu unulu preste altulu, ci unulu lunga altulu. Dati se inchiaiamu noi intre noi pace, se impacamu natiunalitatile, se damu fiacareia ceea ce e atu seu; inainte de tóte se le damu ceea ce e alu nostru si tiér'a va fi o anima, unu sufletu si patria comuna.

Eu sunt dar' pentru emendamentu, in pu-terea caruia dorescu, cá natiunalitatile se se re-spectese dupa cuviinti'a.

Toth se dechiaru in contra emendamen-tulu, doresce, cá se fia reprezentate natiunali-tatile in comisiune, inse acésta se se otarésca mai antaiu in conferintia in privinti'a persóne-loru. Increderea inse nu se pôte stórce cu sil'a (cine astépta pana la sila, ou greu va secera in-credere, pentruca increderea are natura de a fi preventóre, dara nu coditóre R.).

B a b e s i u justifica emendamentulu cu aceea, ca deputatii romani se ignorésa la alegerea co-misiuniloru; esistinti'a romaniloru inse nu se pôte nega, si la resolvirea cestiunii natiunali-tati loru trebue se se respectese; spre scopulu acesta s'a facutu si pretensiunea coprin-sa in propositiunea facuta fara cá se vré a sterna ne-incredere.

Cas'a a dechiaratu, ca nu pôte respecta in-crederea catra singuritiu individi, oi si destoini-ci'a loru; si déca ea alegea romanii in vr'o co-misiune, acea inca nu era de cei mai fideli ro-manii (desaprobare generale). Oratorulu se pro-vóca mai incolo la impregiurarea, ca pe unii individi ai natiunalitatii magh., chiaru de si pose-dea increderea singuriteloru cercuri, séu chiaru a Mai. Sale, neci maghiarii nu'i considerara de maghiari buni; totu acestu casu vine acum in-ainte si la romanii.

Deputatii romani stimésa pe unguri, cari posedu increderea natiunii, totusi pretindu si pentru sine reciprocitate si esta e intielesulu propusetiuni.

D. Gozdu amari lupt'a romaniloru incatva!
(Va urmá.)

Cronica esterna.

Bucuresci. Pentru ce guvernul provisoriu apela la votul tierii intregi?

Respunsu foarte interesant de insemnatate istorica se da la acesta intrebare prin actulu ministerialu din 21/9 Aprile alu a. c., din care cauza lu si reproducemu aici:

Consiliulu de Ministri 9. Aprilu. Romanii

Dupa abdicarea fostului domnu Alecsandro Ioan I, guvernulu a creditu ca este nevoia, ca este chiar bine ca, indata si fara a perde un singur minut, se se determine caracterulu evenimentelor de la 11—23 Fevruariu.

Era in datinele tierii, era in legea constitutiva a romaniei, ca Domnitorulu sa fie alesu de adunarea generala. Guvernulu dar a propusu corpurilor legiuitoare suirea pe tronul a altetiei s'ale comitelui de Flandra care a si fostu alesu.

Era de speratu ca unanimitatea corpurilor legiuitoare si aclamarea entusiasta a natiunii intregi nu va mai da loc la nici un banuiala despre vointia romanilor d'aramanea uniti si a pune pe tronulu Romaniei unu principe dintruna din familiile domnitore in Europa. Din nenorocire insa nu puturamu fi scutiti d'a nu ni se tagadui din nou sincer'a expresiune a vointiei nationale, si intemeinduse pe sioptele onora omeni care cauta satisfacerea ambitiunii loru chiaru ca pretiulu vietii Romaniei, s'a disu ca corpurile legiuitoare constituite supu guvernulu despoticu alu fostului domnu n'aveu nici autoritatea, nici competintia, n'aveau mandatu din partea natiunii d'a se pronuntia asupra unirii si principelui dintruna din dinastiele domnitore in occident; au adosu inca ca romanii de dincoace si mai cu oebire cei de dincolo de Miloov, ostentiti, scarbiti de viatia, voru sa se sinucida, sa atitie patri'a loru, adica ca voru separatismulu.

Prin refusulu altetiei sele comitelui de Flandra, natiunea fu pusa in pozitune d'a se pronuntia din nou in privintia destinariilor sele. Acei inse, cari n'au altu midilocu d'a se distinge de catu facunduse ciocli Romaniei, incepura a siopti, a eiura, ca pentru a dobandi un expresiune mai sincera a vointiei romanilor se se convocou doue adunari, una in Iasi s'alta in Bucuresci. Guvernulu a creditu c'ar fi fostu un tradare din partei se primisca acesta sfisiare, se de elu insusi un lovire de morte actului in care natiunea a concentratu de seclii aspirariile sele si pentru implinirea caruia romanii au depusu in timpu de 10 ani tota activitatea loru. La cine insa guvernulu trebuia s'apele spre a face se inceteze veduvi'a tronului? La fost'a Camera? Dara inimioii nostrii i tagaduiam autoritatea si competintia, si suntemu nevoiti a marturisi ca multe din puterile garanti aveau aceasi opinione in privintia corpurilor legiuitoare constituite subu fostulu Domnu. Acestu discreditu de care era lovita fosta camera a fostu una din causele care a determinatu pe guvernulu s'o disolve si se convocou unu constituanta.

In lipsa Camerei trebuia ore s'asceptam untrunirea si constituirea noiei adunari spre a chipzui si otari despre incetarea vacantiei tronului? Evenimentele din Iasi venira din nenorocire, si dovedira catu acea vacantia turbu ambitiunile si incuragia uneltirile vrasmasilor patriei nostre. Si'apoi, viitorea Camera n'ar fi fostu pusa ea insasi in banueala de cei cari nu se smereau nici chiaru in faci'a celoru sante, de cei cari cutesa a face din carja archipastoresca unu arma ucidatou, si care mergu pan'a se incerca a si potoli setea ambitiunii cu sangele fratiloru loru? N'ar fi disu ei din nou, ca camera la Bucuresci a fostu sugrumata de opresiunea poporului din capitala si ca a votatu supu amenintarea baionetelor! Spre a nimici tote aceste preteste, guvernulu a factu apelu deadreptulu la natiune; printr'unu plebiscitu a pus'o in pozitune se si exprime vointia deadreptulu, era nu prin delegati.

Spre a putea, printr'unu singuru factu, se dovedesca, ca reu'a credintia a celoru cari cereau doue camere-osebite supu pretestu de a nu se exercita asupra adunarei opresiunea puterii centrale, guvernulu a convocatu natiunea, nu in doue camere, ci in 4000 de colegiuri care de care mai departate de ori ce centru; nimene nu mai pote sustiene, ca unu guvernulu, si inca provisoriu, a pututu in 4—5 zile, in midilocu celei mai absolute libertati de tiparu si de intrunire, se iniuriere in 4000 de comune, si se iniuriere astfelu in

catu peste 700,000 de romani, se votese toti pentru, si fara nici un protestatiune.

Guvernulu actuale, de si provisoriu, a suspensu chiaru acele legi ce guvernele cele stabile se dicu adese silite a le mantiene spre a asigura ordinea. Elu a datu cea mai absoluta libertate a intrunirilor; elu a mersu pana a primi intrunire in pietele publice; si in Bucuresci, intr'una intrunire de 20,000 de omeni, nu s'a redicatu unu singuru voce contra unirei s'a principelui strainu. In Iasi, in midilocu celei mai agere conspiratiuni urdita de voitorii de reu a natiunitatei romane, libertatea intrunirilor fu data in tota deplinitatea: proclamatiuni de revolta fura tiparite si respandite cu profusiune, si guvernulu n'a adusu cea mai mica pedica propagandei antiunioniste si chiaru anti-nationale. Rescol'a in sursitu si arata cu armele in mana, unu mana de soldati si in cate-va minute fu de ajunsu spre a o risipi, si lasii intregi ca si tota Moldavia aclama si subscrise in unanimitate unirea cu Domnitorulu ei Carolu I.

Aceste sunt fapte, cari vorbescu prin ele inse, cari s'au petrecutu tote in faci'a natiunii intregi s'a reprezentantiloru tutoru puteriloru garanti. Nu mai este dar' nimeni cu putintia a nega astadi unanimitate vointia a natiunii pentru unire si pentru unu Domnu din un'a din familiile Domnitore in Europa.

Acesta otarirere a natiunii, fiindu acum unu factu indeplinitu si constatatu in lumin'a cea mare, in cea mai deplina libertate si in faci'a Europei intregi, guvernulu are o alta datorie sacra de implinitu: aceea de a face cunoscutu ca de acum este datoru a opri tote intrigile ce provinu din ambitiuni si cugetari criminale. Natiunea s'a pronunciatu din nou si in cea mai deplina libertate pentru unire si si-a alesu dreptu Domnitorulu alu ei, pe Carolu I.

De acum dera, ori cine se va incerca a lucra in contra vointiei esprese de natiune, guvernulu are si dreptulu si datoriu alu urmari ca unelta a vrajmasiloru tierii, ca conspiratou contra vointiei si a esistintiei nostre natiunale, si pe lunga stigmatizarea din partea natiunii, legea ce este scutul ori carei societati, va fi aplicata in tota vigorea si santieni'a ei. Vointia poporului este vointia lui Ddieu. Poporulu a vorbitu, legea si poporulu va aparati Romania, ca-ci elu voiesce, ca ea se fia, si va fia.

Ion Ghica, Maior D. Leca, C. A. Rosetti, Dimitrie Ghica, Mavrogheni, I. C. Cantacuzino.

— Bratianu si Dr. Davila au plecatu la Domnulu Carolu I. Altfeliu bine, pace. —

Novissimu. Burs'a Vienei cadu in terore panica, audiendu, ca pregatirile de resbelu se intetiescu, ca acum chiaru si facultatii (Ur-lauberi) se conchiama, si ca in Itali'a se face acesta cu tota intial'a si repediunea; ma in Veneti'a se fi si navalitu voluntarii italieni, er' in Rovigo se fia factu incercare de atacu. Birourile de voluntari sunt forte dese, garibaldianii si organisesa la graniti'a austriaca, Garibaldi fu in Florenti'a la regele, de unde se duse er' la Caprera. Itali'a e intielesa cu Franci'a, care i a apromisu, ca nu va concede supunerea neci unei palme de pamentu italianu. Militia Italiei se concentra la riulu Padu si lucrulu e seriosu. Arch. Albrecht a calatoritu la Verona.

In Boemi'a inca se astepa — din partea prusieniloru, cari se afla concentrati, o'a si austriacii de astalalta parte; totusi se speresa compunere pe cale paciuita, ca consiliulu Austriei de a desarma deodata l'a primitu Prusi'a; depesia din 23 a Prusiei primesce acesta propunere.

Balneologicu. D. Dr. Ferd. Otrobanu ne comunica urmatoriele: dela comitetulu administrativu alu bailoru dela Tusnad, cari de mai multi ani s'au factu placute atatu prin apele minerale cele pline de potere vindicatoria, catu si prin pozitunea cea romantica, ni s'a factu imbucuratourea acire, ca scestu locu de cura este pusu in stare de a da p. t. ospeti in anulu acest'a multe avantagiuri, de care pone acuma a fostu lips'a cea mai mare.

S'au ridicatu mai multe edificia mai mari cu odai de locuita bine mobilate, asia in catu in estu anu se voru pote adaposti celu pucinu cu vro 100 de partide mai multe decatu in anii trecuti.

Acurat'a analiza a celoru noue isvore ale Tusnadulu factu prin marinimos'a jertfire si mare spese ale civelului din Svitier'a D. Heinrich Moser, si esaminata prin universitatea de

la Zurich se va publica in celu mai scurtu tempu spre intrebuintiarea scientifico practica.

Basinulu principalu s'a claditu cu totulu de nou, s'a largitu amesuratu scopului, si s'a separatu in despartimente pentru barbati si pentru femei asia, incatu se potu scaldá ambele sece in despartimentele proprie ne impeditati in ori ce tempu. — Afara de aceast'a s'a mai factu o scaldá mare, in carea se voru potea scaldá fora plata poporulu si servitorii.

S'a implinitu si dorinti'a cea de atatu tempu semtita prin acea, ca in intregu tempulu siesonului va locui, amesuratu contractului, in loculu de cura unu Medicu cu o apoteca ca Doctoru alu scaldei, — precumu si prin acea, ca s'a factu pentru fitoru o comunicatiune postale dela bai in tote directiunile de 4 ori pe septemana.

Contribuiri pentru ajutorirea ardelenilor de pe Campia cercetati de fomete.

(Capetu.)

Vasilu Ratiu, prepositu 10 fl., Constantinu Alutanu, canonicu 10 fl., Constantinu Papfalvi canonicu 10 fl., Ioane Fekete Negrutiu, canonicu 10 fl., Gregoriu Mihali, canonicu 10 fl., Elia Vlassa canonicu 10 fl., Ioane Chirila, canonicu 10 fl., profesorii: Iosifu Tartia 1 fl., I. M. Moldovanu 2 fl., Aleos. M. Micu 1 fl., Ioane Albani, superioare monastirei Santei Treime 1 fl., profesorii: Ioane Vhasu 1 fl., Ioane Capuceanu 1 fl., Georgiu Ratiu 1 fl., Gavrilu Popu 1 fl., Ioane Balintu 1 fl., Teodoru Deacu, v. rectoru 5 fl., Dr. I. Bobu, prof. 3 fl., Ladislau Popu, postumaistru 2 fl., Mih. Tipografu, negu. 1 fl., Benjaminu Fulep 1 fl., Daniel Mihaly 1 fl., Székely Dénes 50 cr., Stefanu Manfi, notariu 2 fl., Alimpiu Blasianu, profesoru 1 fl., Nicolau Barbu, asesoru 1 fl.

In sum'a 296 fl. 50 cr. v. a.

Nr. 151.

2—2

Publicatiune.

Din partea oficiolatalui districtului Nasedu se aduce la publica cunoscentia, cumca scaldele minerale din Santu-Georgiu, cu care su impreunate:

- siese odai de scaldatu in apa calda provediute cu cadu si mobillii,
- 2 basene cu apa rece, unulu pentru seculu barbatescu, altulu pentru seculu frumosu, in cari curge apa minerale neincetatu,
- ospataria cu 2 odai mari, o sala, cocna, camara si celariu,
- unu siopronu mare pentru carra,
- loculu de pre lunga borcutu incunghiuratu cu muri de petra, — se voru da pe saisonulu anului curentu in arenda cu licitatiune publica, care se va tiené in 11 Maiu 1866 in cancelaria opidului Santu-Georgiu.

La aceea se invita intreprinditorii cu acea observare, ca inca pana a nu se incepe licitatiunea au se depuna unu vadiu de 35 fl. v. a. la mana comisiunei licitatore.

Conditunile licitatiunei se potu aicea in orele cancelariei vedé.

Oferte timbrate si sigilate provediute cu vadiulu prescisu se potu asterne acestui oficiolatu pana in 10 Maiu 1866.

Nasedu 4 Aprile 1866.

Dela oficiolatu districtualu.

Apa minerala de Tur.

In Blasiu la subscrisii este depositu generalu de apa de Tur, si primescu comisiuni despre acesta in totu tempulu.

Totu odata facu cunoscutu onor. publicu, ca banii pentru apa de Tur singuru numai la dinsii sunt a se adresa.

Preturile loco Blasiu:

100 sticle pline, astupate, provediute cu capsule de plumbu si cu vignete . . . fl. 14.—
1 lada gola, pentru 50 sticle (pachetaria gratis) fl. 1.50
1 " " " 25 " " " fl. —.85
pentru implerea unei sticle la isvoru . . . fl. —. 2.

Blasiu 12 Aprile 1866.

1—3

Benjaminu Fulep & Comp.